

Останнім часом багато ресторанів та кафе підхопили ідею сімейного закладу: створюють окремий дизайн меню, проводять майстер-класи з приготування їжі для дітей, облаштовують дитячі зони. По-перше, створення kid-friendly закладу значно розширює цільову аудиторію ресторану чи кафе, адже проведення дозвілля з сім'єю за межами дому стає все популярнішим. По-друге, сім'ї з дітьми дуже вдячні відвідувачі та витрачають на 30% більше, ніж звичайні гості. Саме тому створення дитячого меню – відмінна ідея для закладу, який хоче розвиватись і бути корисним для своїх клієнтів. Отже, дитяче харчування – це не лише корисно та смачно, а ще й оригінально та весело. Головне з дотриманням всіх норм та технологій приготування дитячих страв.

*Козленко Алла
(Полтава, Україна)*

УКРАЇНСЬКИЙ КОСТЮМ ЯК ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ЕТНОСУ

Стаття присвячена ролі українського костюма у вивченні історії етносу України. Досліджено визначення українського костюма з погляду Віри Михайленко та Євгенії Ковтун, які розглядають його як сукупність особливих елементів, форм, технік виготовлення та декорування. Визначено, що український костюм є важливим артефактом, який втілює культурну спадщину українського народу. Проаналізовано значення українського костюма як джерела для розуміння регіональних особливостей та історичного контексту країни.

Ключові слова: український костюм, традиції народу, українська культура, історія етносу.

The article is devoted to the role of the Ukrainian costume in the study of the history of the ethnic group of Ukraine. The definition of the Ukrainian

costume from the point of view of Vera Mykhaylenko and Yevgenia Kovtun, who consider it as a set of special elements, forms, production and decoration techniques, is studied. It was determined that the Ukrainian costume is an important artifact that embodies the cultural heritage of the Ukrainian people. The significance of the Ukrainian costume as a source for understanding regional features and the historical context of the country is analyzed.

Key words: *Ukrainian costume, traditions of the people, Ukrainian culture, history of the ethnos.*

Українська культура завжди привертала увагу своєю багатогранністю та унікальністю. Одним із найважливіших аспектів української культурної спадщини є український костюм, який втілює багатовікову історію та етнічні традиції народу. У цій статті досліджено, як український костюм може слугувати джерелом для вивчення етнічної історії, розкриваючи важливі аспекти культурного розвитку, соціальних змін та специфіки різних регіонів України.

Перші наукові праці, в яких міститься не лише опис вбрання, а й його генеза та класифікація з'являються з середини ХІХ ст. до початку ХХ ст. До найбільш значущих можна віднести дослідження Я. Головацького, П. Чубинського, О. Кольберга, Ф. Вовка, К. Мошинського, О. Єфименко, В. Шухевича, В. Білецької, Д. Зеленіна, С. Маковського, М. Зубрицького, Б. Познанського. Дослідження народного одягу активно поновилися наприкінці 1950-х – на поч. 1960-х рр. ХХ ст. Традиційний сільський одяг різних етнографічних регіонів України розглядався у працях Г. Маслової, Г. Стельмаха, С. Колоса, І. Гургули, В. Кульчицької. У 1970-х – 90-х рр. виходять публікацій та колективні монографії присвячені окремим видам одягу та одягу окремих регіонів (праці Я. Прилипка, В. Миронова, Т. Ніколаєвої, І. Спаського, Г. Щербія, К. Матейко, З. Тканко, Г. Стельмащук, Р. Чугай, Р. Дудки,

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

Л. Булгакової, А. Українця, Я. Кожелянко, М. Костишиної, І. Грибанич, О. Косміної). Окремим видам народної творчості, ремеслам і промислам, де, крім іншого, розглядається і народний одяг, присвячені праці Т. Карі-Васильєвої, Р. Захарчук-Чугай, Г. Горинь, Л. Булгакової, О. Никорак, В. Зайченко, Р. Пилипа. На початку ХХІ ст. вийшли наукові праці М. Білан, Г. Стельмащук, Г. Врочинської, О. Федорук, Л. Пономар, В. Титаренко.

Костюм – явище конкретно-історичне, продукт розвитку даного етносу, нації, етнографічної або локальної групи. Він відбиває цей розвиток специфікою своїх функцій, матеріалу, крою, способів носіння, самобутністю колориту, орнаментики, різних доповнень, неповторністю загального силуету.[3]

Український костюм може мати різні визначення відповідно до досліджень різних науковців і етнографів. Визначення Віри Михайленко та Євгенії Ковтун підкреслюють аспекти різного українського костюма, які мають велике значення при вивченні історії етносу. Згідно з визначенням Віри Михайленко, український костюм є сукупністю одягу, який використовувався в течії століть на території України. Це вказує на те, що він має глибокі корені і багат шарову історію, яка відображається в його формі, техніці виготовлення та декоруванні. [2] Це важливо для розуміння етнічного розвитку та культурних традицій українського народу.

За визначенням Євгенії Ковтун український костюм є артефактом, що втілює культурну спадщину українського народу. Вона підкреслює, що костюм включає стиль, форму, колір, вишивку та інші елементи декору, які характеризують регіональні особливості та історичний контекст [2]. Це означає, що український костюм відображає різноманітність та регіональні варіації, що виникали під впливом

історичних, соціальних та культурних чинників. Це дає можливість розвивати культурні традиції різних регіонів України та їх взаємодію на протязі часу.

Обидва підходи до визначення костюма підкреслюють його значущість як джерела вивчення історії етносу. Комбінування та розуміння його історичного коріння, регіональних особливостей, стилю, декорування та суспільного контексту дає нам глибоке уявлення про культурні зв'язки, традиції та етнічну ідентичність українського народу. Вивчення українського одягу дає нам змогу зберегти, розкрити та розуміти багатство та унікальність української етнічної історії.

Український костюм є не просто одягом, він має глибоке значення як жива історія народу та його культурних традицій. Кожен елемент костюму, будь то вишивка, візерунок або форма одягу, має своє походження і символічне значення, які датуються століттями. Вивчення цих символів та їх змін протягом часу дозволяє нам отримати унікальний інсайт у менталітет та культурні цінності українського народу. [1]

Кожен елемент українського костюму має свою символіку, яка розкриває вірування, цінності та світогляд українського народу. Наприклад, вишивка на рушнику може відображати важливі релігійні мотиви або символіку природи. Вивчення цих символів дозволяє нам краще зрозуміти українську культуру та її зв'язок з природними та духовними аспектами життя народу.

Український одяг варіюється в залежності від регіону, де він був створений. Кожен регіон має свої унікальні елементи, які відображають географічні та етнокультурні особливості цієї території. Вивчення різних варіацій українського костюму допомагає нам розуміти міжрегіональні впливи та взаємозв'язки між різними етнічними групами в Україні. [1]

Український костюм є свідком історичних подій, які вплинули на культурний розвиток народу. Зміни в політичному та соціальному контексті відображаються у формі, декораціях та використанні матеріалів для одягу. Дослідження цих змін допомагає нам краще розуміти вплив історичних подій на форму та стиль костюму.

Український костюм відіграє важливу роль у ритуалах, обрядах та святкуваннях українського народу. Він стає виразником релігійних, святкових та життєвих церемоній. Кожен елемент має свою специфіку та призначення, які відображаються у ритуальних діях та символіці. Вивчення українського костюму дозволяє нам краще розуміти релігійні та культурні практики українського народу.

Український костюм є цінним джерелом для вивчення історії етносу. Він розкриває живу історію народу та його культурні традиції, символіку, географічні та етнокультурні особливості різних регіонів України, вплив історичних подій на етнічний одяг та роль костюму в ритуалах та обрядах. Вивчення українського костюму допомагає нам зберегти та розуміти культурну спадщину нашого народу, поглиблюючи наше знання про історію етносу та унікальність української культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Васіна З. О. Український літопис вбрання: Книга-альбом. Т. 2: XIII–початок XX ст.: Наук.-худож. реконструкції. Київ : Мистецтво, 2006. 448 с: іл.*
2. *Матейко К. І. Український народний одяг. Київ : Наукова думка, 1977. 224 с.*
3. *Мельник М. Т. Вишиванка в контексті моди XX – початку XXI століття. Традиційна культура України XXI століття як складова культурної політики: сучасний стан, загрози, перспективи : зб. наук. пр. за матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 21 жовтня 2016. Київ, 2016. С. 20–22.*